

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/150/2021
Identifikačné číslo spisu:	1512234316
Dátum vydania rozhodnutia:	24.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1512234316.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ K. C., R. XX. V. XXXX, D.-S., 2/ X.. U. C., R. XX. K. XXXX, D., H. č. X, obaja zastúpení advocatus s. r. o., IČO: 36 868 752, Bratislava, Palackého č. 12, P.O.BOX č. 69, za ktorú koná JUDr. Zdenka Benčíková, proti žalovanej: C. C., R. XX. A. XXXX, D., W. (právna nástupkyňa pôvodne žalovaných K. C., R. XX. A. XXXX a C. C., R. XX. F. XXXX, obaja D., W.), zastúpená HUTTA & PARTNERS s. r. o., IČO: 51 284 871, Bratislava, Bezekova č. 3225/13, za ktorú koná JUDr. Marta Huttová, o určenie neplatnosti výpovede z nájmu bytu, o vzájomnej žalobe o vypratanie, prístavby rodinného domu, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 50C/245/2012, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. mája 2020 sp. zn. 15Co/42/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj okresný súd alebo súd prvej inštancie) rozsudkom z 16. júna 2016 č. k. 50C/245/2012-412 žalobu žalobcov 1/, 2/ zamietol; žalobcom uložil povinnosť vypratať prístavbu rodinného domu v D., na W. B., I., postaveného na pozemku parcelné č. XXX/X, parcelné č. XXX, parcelné č. XXX/X, nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXX., vedeného Okresným úradom v D., Katastrálnym odborom pre okres D., obec D., katastrálne územie S., do troch dní od právoplatnosti rozsudku; žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť pôvodne žalovaným spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 1 497,14 eura k rukám ich právnej zástupkyne, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.2. Žalobcovia 1/, 2/ sa domáhali určenia neplatnosti výpovede z nájmu prístavby rodinného domu č.

XXX v D. na W., ktorú im právni predchodcovia žalovanej, t. j. pôvodne žalovaní 1/, 2/ doručili 11. septembra 2012. Žalobu odôvodnili tým, že k prístavbe rodinného domu im v roku 2007 nevznikol nájom konkludentným spôsobom, pretože zhotovenie prístavby od jej začiatku finančne zabezpečoval žalobca 1/ a od roku 2004 aj žalobkyňa 2/, spoločne v prístavbe žili od roku 2012 vo vedomí, že užívajú svoj majetok, keďže právni predchodcovia žalovanej dali žalobcovi 1/ prísľub, že prístavba bude v jeho vlastníctve. Uviedli, že prístavba rodinného domu bola kolaudovaná kolaudačným rozhodnutím, ktoré nadobudlo právoplatnosť 19. decembra 2011 ako samostatná bytová jednotka, z dôvodu ktorého im nemali právni predchodcovia žalovanej dať výpoveď podľa § 677 ods. 1 Občianskeho zákonníka bez uvedenia dôvodu, ale z niektorého z dôvodov výslovne uvedených v § 711 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom zvolený dôvod sa nemôže dodatočne meniť, pretože podmienkou platnosti výpovede je aj skutkové vymedzenie dôvodu výpovede.

1.3. Po zistení skutkového stavu, po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 126 ods. 1, § 663, § 685 ods. 1, § 686 ods. 1, § 712a ods. 1 až ods. 9 Občianskeho zákonníka a dôvodil tým, že žalobcovia 1/, 2/ nepreukázali existenciu nájomného vzťahu k prístavbe rodinného domu, z dôvodu ktorého ich žalobu o určenie neplatnosti výpovede doručenej im právnymi predchodcami žalovanej ako nedôvodnú zamietol. Poukázal na skutočnosť, že zmluva o nájme je dvojstranný právny úkon, ktorého účastníkmi sú prenajímateľ a nájomca. Ako dvojstranný právny úkon musí zmluva o nájme popri všeobecných náležitostiach stanovených ustanovením § 663 a § 686 ods. 1 Občianskeho zákonníka spĺňať aj všeobecné náležitosti právnych úkonov podľa ustanovenia § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Samotná zmluva o nájme nevyžaduje písomnú formu, môže byť uzatvorená aj ústne, prípadne konkludentne. Uzavretie zmluvy o nájme konkludentným spôsobom predpokladá, že existuje konkludentný prejav vôle na strane oboch zmluvných strán, smerujúci k uzavretiu nájomnej zmluvy. Uviedol, že prejudiciálne si riešil otázku, či medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu nájomnej zmluvy a vzniku nájomného vzťahu, pričom vykonaným dokazovaním výsluchom strán sporu nebolo jednoznačne preukázané, že medzi nimi vznikol nájomný vzťah, keď v konaní nebolo preukázané, že na strane právnych predchodcov žalovanej ako prenajímateľov, ako aj na strane žalobcov 1/, 2/ ako nájomcov, došlo k takému prejavu vôle, ktorý by smeroval k uzatvoreniu nájomnej zmluvy k dotknutej nehnuteľnosti. Nájom nehnuteľnosti ako aj nájom bytu je odplatným právnym vzťahom, jeho charakteristickým znakom je, že nájom je dojednaný za odplatu, ide o podstatnú náležitosť nájomnej zmluvy, i keď sa vždy nevyžaduje určenie konkrétnej peňažnej sumy. V prejednávacom prípade nebolo preukázané, že by medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu dohody o nájomnom, pretože dohodu o tom, že žalobcovia 1/, 2/ budú uhrádzať platbu za vodu, plyn, UPC, nemožno považovať za dohodu o nájomnom. Poukázal na ďalší charakteristický znak nájomnej zmluvy, ako aj na jej podstatnú náležitosť, ktorou je dočasnosť, pričom dočasnosťou užívania je treba rozumieť nielen určenie doby trvania nájmu pri uzavretí zmluvy ale aj uzavretie zmluvy na dobu neurčitú umožňujúce ukončenie vzťahu. V konaní nebolo preukázané, že by sa žalobcovia 1/, 2/ dohodli na dobe nájmu. Z výpovedí strán sporu vyplynulo, že žalobca 1/ užíval prístavbu rodinného domu titulom práva bývania odvodeného od príbuzenského vzťahu s právnymi predchodcami žalovanej, ako vlastníkmí dotknutej nehnuteľnosti, ktorí sú jeho rodičia a žalobkyňa 2/ tiež titulom práva bývania odvodeného od príbuzenského vzťahu, keďže je manželkou žalobcu 1/. Rovnako mal z výpovedí strán sporu preukázané, že žalobcovia 1/, 2/ bývali v prístavbe rodinného domu so súhlasom právnych predchodcov žalovanej a dorúčením výpovede žalobcom 1/, 2/ 11. septembra 2012, odňali pôvodne žalovaní svoj súhlas s bývaním žalobcov v prístavbe rodinného domu, ktorí v nej už bývali bez právneho dôvodu. Nakoľko bolo v konaní preukázané, že žalobcom 1/, 2/ nevznikol k prístavbe rodinného domu nájomný vzťah, nebolo potrebné vykonávať dokazovanie preukazujúce, či je prístavba rodinného domu samostatnou bytovou jednotkou alebo nehnuteľnosťou ako takou, z dôvodu ktorého súd zamietol návrh žalobcov na doplnenie dokazovania obhliadkou prístavby rodinného domu pre jeho nadbytočnosť. K vzájomnej žalobe žalovanej, resp. jej právnych predchodcov, ktorou sa domáhali vypratania žalobcov z predmetnej prístavby uviedol, že žalobcovia 1/, 2/ potom, ako im bol odňatý súhlas s bývaním v prístavbe rodinného domu pôvodnými žalovanými, bývajú v tejto prístavbe bez právneho dôvodu a neoprávnene tak zasahujú do ich vlastníckeho práva, a preto uložil žalobcom povinnosť vypratať nehnuteľnosť patriacu pôvodne žalovaným. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia neužívali vypratávanú nehnuteľnosť titulom nájomného vzťahu, nesvedčí im právo na bytovú náhradu podľa ustanovenia § 712a Občianskeho zákonníka a nevyplýva im ani z jej analogickej aplikácie. Navyše sa zaoberal aj otázkou, či výkon vlastníckeho práva a jeho ochrana nie sú v prejednávacom

pripade v rozpore s dobrými mravmi a prisvedčil právnym predchodcom žalovanej, podľa ktorých celková finančná a sociálna situácia žalobcov 1/, 2/ (s poukazom na ich vek a zdravotný stav) im umožňuje zabezpečiť si náhradné bývanie vlastnými silami, keď trh s nehnuteľnosťami v súčasnej dobe poskytuje dostatok možností prenájmu nehnuteľností. Poukázal na skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané, že medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu dohody, podľa ktorej sa pôvodne žalovaní zaviazali po kolaudácii prístavby rodinného domu previesť vlastníctvo k uvedenej nehnuteľnosti na žalobcu 1/, ako prípadnej skutočnosti odôvodňujúcej právo žalobcov na bytovú náhradu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj odvolací súd), rozsudkom z 30.mája 2018 sp. zn. 2Co/77/2017 rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 16. júna 2016, č. k. 50C/245/2012-412, potvrdil; žalovaným 1/, 2/ priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 1/3.

2.1. Žalobcovia 1/, 2/ podali dovolanie proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Bratislave. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 29. januára 2020, sp. zn. 6Cdo/166/2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti, a preto sa nezaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie.

2.2. Odvolací súd po vrátení veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky, preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1/, 2/, ako aj odvolanie žalovanej, resp. jej právnych predchodcov, sú nedôvodné. Odvolací súd pripustil, aby z konania vystúpili žalovaní 1/ K. C., R. XX. A. XXXX a 2/ C. C., R. XX. F. XXXX, obaja bytom D., W., a na ich miesto vstúpila C. C., R. XX. A. XXXX, bytom D., W. a rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 16. júna 2016, č. k. 50C/245/2012-412, opätovne potvrdil.

2.3. Uviedol, že v odvolacom konaní nastala podstatná právna skutočnosť, keď pôvodne žalovaní ako darcovia uzavreli 20. decembra 2017 s C. C. ako obdarovanou, darovaciu zmluvu, zmluvu o zriadení vecného bremena a zaopatrovaciu zmluvu, ktorej predmetom bolo bezplatné prevedenie nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, vedených katastrálnym odborom Okresného úradu D., pre okres D., obec D., katastrálne územie S., a to rodinného domu nachádzajúceho sa v D., na W., súpisné číslo XXX, postaveného na pozemku - parcela registra „C“ č. XXX/X o výmere XXX m2, zastavené plochy a nádvorí; pozemku - parcela registra „C“ č. XXX o výmere XXX m2, záhrada; pozemku - parcela registra „C“ č. XXX/X o výmere XXX m2, zastavené plochy a nádvorí; pozemku - parcela registra „C“ č. XXX/X o výmere XXXX m2, zastavené plochy a nádvorí. Vklad uvedenej zmluvy bol povolený pod C. z 29. januára 2018. Pôvodne žalovaní návrhom z 27. marca 2020 navrhli vo veci ich vzájomnej žaloby o vypratanie prístavby rodinného domu vedenej proti žalobcom 1/, 2/, vstup C. C., R. XX. A. XXXX, D., W., do konania namiesto nich ako doterajších žalovaných 1/, 2/ z dôvodu uzavretia darovacej zmluvy, na základe ktorej došlo k prevodu ich vlastníckych práv a povinností k rodinného domu spolu s prístavbou a pozemkom nachádzajúcich sa v D., na W..

2.4. Odvolací súd sa stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie, že medzi stranami sporu nedošlo k uzavretiu nájomnej zmluvy k prístavbe samostatnej bytovej jednotky k jestvujúcemu rodinného domu, pričom postupoval náležite, ak si ako prejudiciálnu otázku riešil vznik nájomného vzťahu medzi stranami sporu, resp. či došlo medzi nimi k uzavretiu nájomnej zmluvy, ktorou by právní predchodcovia žalovanej ako prenajímatelia, prenechali žalobcov 1/, 2/ ako nájomcom, do užívania predmetnú prístavbu k ich rodinnému domu. V danej veci medzi stranami sporu nebola uzavretá písomná zmluva, pričom zákon nepredpisuje písomnú formu nájomnej zmluvy, takúto zmluvu možno uzavrieť ústne alebo konkludentne, keď konkludentným prejavom vôle smerujúcim k uzavretiu zmluvy o nájme nie je obyčajné mlčanie alebo skutočnosť, že užívateľ býva v napríklad byte, vlastník bytu požaduje od neho „nájomné“ (odplatu) za užívanie bytu, ktoré užívateľ bytu hradí a vlastník bytu prijíma. Podľa § 663 Občianskeho zákonníka, nájomná zmluva je zmluva, ktorou jedna strana (prenajímateľ) prenecháva druhej strane (nájomcovi) určitú vec, aby ju dočasne užíval alebo bral z nej úžitky, a to za odplatu (nájomné). V konaní nebolo preukázané, že by k uzavretiu takejto zmluvy medzi stranami sporu prišlo, pretože okrem pôvodne žalovanej 2/, ktorá tvrdila, že spolu s manželom, pôvodne žalovaným 1/, sa dohodli so žalobcami 1/, 2/ v roku 2007 na nájomnom vo výške 1 200 Sk, ostatné strany sporu túto skutočnosť nepotvrdili, keď sami žalobcovia 1/, 2/ uviedli, že nájomné si nedohodli, a ani ho neplatili.

Odvolací súd dodal, že nájom musí byť odplatný, nájomca je povinný platiť nájomné bez ohľadu na to, či predmet nájmu skutočne užíva alebo nie, pričom nájomné je ale potrebné odlišiť od iných plení, na ktoré sa nájomca zaväzuje v rámci nájomného pomeru alebo v súvislosti s ním, napríklad služby spojené s užívaním predmetu nájmu. Nájom predstavuje odplatu za dočasné prenechanie predmetu nájmu (bytu, nebytového priestoru, pozemku alebo inej veci) do užívania a služby spojené s užívaním predmetu nájmu predstavujú náklady na užívanie predmetu nájmu (voda, teplo, plyn a podobne). Súd prvej inštancie preto správne konštatoval v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že podstatnou náležitosťou nájomnej zmluvy je nájom, aj keď sa nevyžaduje určenie konkrétnej peňažnej sumy a dospel k správne záveru, keď nepovažoval platby za služby spojené s užívaním predmetnej prístavby, ktoré platili žalobcovia (voda, plyn, UPC) právnym predchodcom žalovanej za nájomné. Z dôvodu, že bolo v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané, že medzi stranami sporu nedošlo k uzavretiu nájomnej zmluvy, pretože sa nedohodli na jej podstatných náležitostiach, ktorými sú okrem dohody o predmete nájmu (v danej veci prístavbe rodinného domu), odplata za užívanie a doba nájmu, nemohlo prísť zo strany právnych predchodcov žalovanej k vypovedaniu nájmu žalobcom k predmetnej prístavbe.

2.5. K tvrdeniu žalobcov že napadnutý rozsudok je arbitrárny, zmätočný a nekonzistentný, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie jasne, stručne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považuje preukázané, ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, aj ako vec právne posúdil a preto nebolo možné napadnutý rozsudok považovať za arbitrárny alebo nepreskúmateľný. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcov považoval odvolací súd pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. Podľa konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je ale nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán sporu (napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na základe uvedeného na zvyšné odvolacie námietky žalobcov, týkajúce sa toho, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s tým, že užívajú samostatnú bytovú jednotku, t.j. byt, odvolací súd už nereagoval, pričom dodal, že nebolo v danej veci rozhodujúce či v danom prípade prístavba k rodinnému domu je bytom alebo nie je, pretože v prvom rade skúmal či došlo k vzniku nájomného vzťahu medzi stranami sporu, keď každá nájomná zmluva bez ohľadu na to, či ide o nájom bytu, pozemku, nebytového priestoru alebo inej veci, musí obsahovať označenie predmetu nájmu a odplatu (nájomné), čo v danom prípade medzi stranami dohodnuté nebolo.

2.6. K odvolacej námietke žalobcov 1/, 2/, že vzájomná žaloba pôvodne žalovaných bola podaná po uplynutí prekluzívnej lehoty, odvolací súd uvádza, že vzhľadom k tomu, že medzi stranami sporu nedošlo k vzniku nájomného vzťahu žalobcovia prístavbu k rodinnému domu žalovanej, resp. jej právnych predchodcov, užívajú bez právneho dôvodu. Základnou podmienkou úspechu žaloby o vypratanie nehnuteľnosti (podľa § 126 Občianskeho zákonníka) je jednak preukázanie vlastníckeho alebo iného práva žalobcu (aktívnej legitímácie) a jednak neoprávnený zásah do výkonu jeho vlastníckeho alebo iného práva zo strany žalovaného. V konaní bolo preukázané, že pôvodne žalovaní boli vlastníkmi predmetnej prístavby k rodinnému domu, výpoveďou z 21. augusta 2012 právni predchodcovia žalovanej vyzvali žalobcov na vypratanie predmetnej nehnuteľnosti ku dňu skončenia nájmu, t.j. po uplynutí trojmesačnej lehoty od prevzatia výpovede s tým, že žalobcovia aj naďalej užívajú predmetnú prístavbu a doteraz sa z nej nevysťahovali. Súd prvej inštancie správne právne posúdil, že žalobcovia neoprávnené zasahujú do vlastníckeho práva žalovanej, resp. jej právnych predchodcov, keďže túto prístavbu užívajú bez právneho dôvodu. Nakoľko medzi stranami sporu nedošlo k uzavretiu zmluvy o nájme predmetnej prístavby, nemohla tak pôvodným žalovaným 1/, 2/ plynúť lehota na danie výpovede žalobcom po skončení nájmu, z dôvodu ktorého je ich odvolacia námietka o tom, že vzájomná žaloba bola doručená a uplatnená na súde po uplynutí prekluzívnej lehoty nedôvodná. Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom súdu prvej inštancie, ktorý žalobcom nepriznal právo na bytovú náhradu, keďže im od začiatku nesvedčil platný právny titul na užívanie prístavby (nájomná zmluva) a preto nemožno prostredníctvom § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (dobré mravy) zabrániť požiadavke na ich vypratanie, keď odôvodnil, prečo v danom prípade výkon vlastníckeho práva a jeho ochrana nie je v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd dodáva, že samy žalobcovia 1/, 2/ vo svojej žalobe o zaplatenie

sumy 156 821,73 eura titulom vynaložených finančných prostriedkov na vybudovanie predmetnej prístavby uviedli, že pokiaľ im pôvodní žalovaní uvedenú sumu vrátia, sú ochotní bytovú jednotku v prístavbe rodinného domu opustiť.

2.7. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolaním žalovanej, resp. pôvodných žalovaných proti napadnutému rozsudku vo výroku o náhrade trovách konania, ktoré odôvodnili tým, že súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania v rozpore s ustanovením § 13 ods. 2, ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., pretože súd prvej inštancie si správne vyložil citované ustanovenia vyhlášky a riadne vyčíslil náhradu trov konania, ktorú majú žalobcovia zaplatiť pôvodným žalovaným. V danej veci došlo k spojeniu dvoch právnych vecí (určenie neplatnosti výpovede a vypratanie nehnuteľnosti) a preto bez ohľadu na spôsob výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny (§ 11 uvedenej vyhlášky), sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach.

2.8. Záverom odvolací súd poznamenal, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolatelia ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25. apríla 2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp. zn. 5Cdo/218/2009, 3Cdo/51/2011, 3Cdo/186/2012, 7Cdo/56/2011).

3. Proti rozsudku krajského súdu podali dovolanie žalobcovia 1./2./ (ďalej aj dovolatelia), ktorí uviedli, že postup odvolacieho súdu založil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. b) a f) a § 421 ods.1 písm. a), b) Civilného sporového poriadku. Dovolatelia mali za to, že : „ postupom odvolacieho súdu, ktorý nerozhodoval v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, znemožnil dovolateľom realizáciu základných procesných práv, v takej miere, že došlo k porušeniu práva dovolateľov na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd prvým výrokom dovolaním napadnutého rozsudku vyhovel návrhu žalovaných na zmenu účastníkov konania a túto pripustil rozsudkom, nie uznesením. Taký postup súdu predstavuje procesné nesprávny právny postup súdu, nakoľko v tomto prípade pripúšťa predpoklad mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania, aj voči tomuto výroku rozsudku. Žalobcovia boli nesprávne poučení o možnosti podať dovolanie voči rozsudku odvolacieho súdu, pričom v platnej právnej úprave proti uzneseniu o pripustení zmeny strán sporu nie je prípustné ani odvolanie. Krajský súd v Bratislave napadnutým pripustil vystúpenie „žalovaných" 1/ a 2/ z konania a zároveň pripustil vstup C. C. do tohto konania na strane žalovanej, pričom v zmysle odôvodnenia rozsudku žalovaní navrhli zámenu účastníctva iba v časti konania vo veci vzájomnej žaloby o vypratanie prístavby rodinného domu, a nie v časti o určenie neplatnosti výpovede bytu. Žalovaní i v postavení žalobcov boli iba v časti konania vzájomnej žaloby o vypratanie prístavby k rodinnému v ostatnej časti konania im neprináleží právo procesného návrhu zmeny strán sporu. Aj napriek uvedenému však odvolací súd procesné nesprávne pripustil zmenu subjektov konania pre celé konanie. Považovali preto rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti za zmätočný. Odvolací súd rozhodol o zámene strán sporu bez toho, aby žalobcom doručil návrh na vstup C. C. do konania v časti o vypratanie prístavby žalobcom. Požiadavka na doručovanie procesných podaní nad rámec zákonnej úpravy pritom vyplýva z judikatúry vnútroštátnych sudov a ESLP, vo vzťahu k výkladu čl 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, opierajúc sa o princípy rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania. Všeobecné súdy sa nesmú obmedziť len na doručovanie tých procesných podaní, pri ktorých je táto povinnosť výslovne upravená v procesnom kódexe, ale v súlade s princípom kontradiktórnosti a rovnosti zbraní sú povinné doručovať aj iné podania nad rámec explicitnej právnej úpravy."

Dovolatelia vytýkali odvolaciemu súdu, že: „ sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, nakoľko pri riešení predbežnej otázky o platnosti v konaní posudzovaného nájomného vzťahu, dospel k právnomu záveru, ktorý nemá oporu v právnej úprave ani v judikatúre, keď arbitrárne odmietol zmluvnú voľnosť strán pri uzatváraní nájomnej zmluvy a dospel k záveru, že k platnému uzavretiu nájomnej zmluvy medzi stranami sporu nedošlo. Súd v súdnom konaní sp. zn. 50C 245/2012 si

arbitrárne ustálili nesprávny právny názor, že nájomné za užívanie predmetu nájmu nemôže byť totožné s nákladmi spojenými s užívaním predmetu nájmu. Zo žiadneho zákonného ustanovenia Občianskeho zákonníka, a ani iného právneho predpisu takýto zákonný predpoklad nevyplýva, pričom ustálená súdna prax dohodnuté nájomné ako úhradu nákladov vynaložených za užívanie predmetu nájmu nevyklučuje. Naopak uprednostňuje dohodu zmluvných strán. Odvolací súd tiež v rozpore s vykonaným dokazovaním dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď uviedol, že nájomná zmluva nestanovovala dobu nájmu, pričom z výpovede z nájmu, založenej v konaní samotnými žalovanými, jednoznačne vyplýva nájom dojednaný na dobu neurčitú. Rovnaké pochybenia sa dopustil aj v časti stanovenia výšky nájmu, keď z výpovedí žalovaných vyplynulo, že nájomné bolo určené vo výške 1 200 SK, pričom nesprávnym záverom odvolacieho súdu ale bolo, že výška nájomného, ani spôsob jej určenia, stanovené zmluvnými stranami neboli. Z vykonaného dokazovania tak nemohlo vyplývať, že doba nájmu a výška nájomného neboli medzi sporovými stranami dohodnuté, pokiaľ túto samotnú skutočnosť uvádzajú aj sporové strany."

Dovolatelia žiadali, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, v zmysle § 449 ods. 1, 2 CSP zrušil rozsudok krajského súdu ako aj rozsudok okresného súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu žalobcov sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že je: ..."nedôvodné, všetky nimi uvádzané dovolacie dôvody sú právne vykonštruované a v prevažnej miere aj právne nezrozumiteľné či nejasné." K namietanému dôvodu prípustnosti podľa § 420 písm. b) CSP uviedla, že tak ako jej právni predchodcovia, tak ona mala v celom konaní procesnú subjektivitu, a dovolatelia ju nesprávne neodlišujú od vecnej legitímácie, ktorú si súdy v konaní ustálili správne. Ak dovolatelia považovali za chybný procesný postup odvolacieho súdu, ktorým údajne prišlo u žalobcov k porušeniu ich práva na spravodlivý proces, že im odvolací súd pred vydaním rozsudku nedoručil návrh jej právnych predchodcov z 27. marca 2020 na zmenu sporovej strany podľa § 80 Civilného sporového poriadku, ako aj jej súhlas z 30. marca 2020 na vstup do konania, zvolený postup odvolacieho súdu v žiadnom prípade nemohol žalobcom znemožniť, aby uskutočňovali svoje procesné práva, sami žalobcovia mohli súdu navrhnúť zmenu strán za tej situácie, keď už vo februári 2018 mali žalobcovia vedomosť, že je vlastníčkou nehnuteľností, ktoré sú obaja žalobcovia povinní vypratať. Poukázala na ďalšie súdne spory, ktoré viedli žalobcovia (žaloby, ktoré podali vo februári 2018 na Okresný súd Bratislava V pod sp. zn. 6C/7/2018 (neplatnosť darovacej zmluvy) a pod sp. zn. 39C/6/2018 (neúčinnosť darovacej zmluvy)). To, že žalobcovia účelovo nevyužili toto svoje procesné právo v snahe predlžovať súdne konanie a naďalej protiprávne zotrvať a bezplatne užívať nehnuteľnosti, nemôže v žiadnom prípade spochybňovať procesný postup odvolacieho súdu. Odvolací súd postupoval v napadnutom rozhodnutí aj v súlade s § 161 Civilného sporového poriadku, ktorý upravuje skúmanie procesných podmienok zo strany súdu a tiež postupoval aj v súlade so základnými princípmi Civilného sporového poriadku (napríklad čl. 3, čl. 5 Civilného sporového poriadku). Ak by to tak odvolací súd neurobil a žalobcovia by trvali na tom, že svoju žalobu o neplatnosť nájmu smerujú len voči mojim rodičom, a nie voči nej, súčasnej vlastníčke prístavby k rodinnému domu, tak by to znamenalo, že žalobcovia sa svojho nároku domáhajú voči nesprávnym subjektom práva, t.j. nebola by daná pasívna vecná legitímácia. K namietanej prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, žalovaná uviedla, že dovolatelia nevymedzili od ktorých rozhodnutí dovolacieho súdu sa mal odvolací súd odkloniť ani nešpecifikovali dosiaľ neriešenú právnu otázku, tak ako to vyžaduje obsah uvedených ustanovení. Žiadala preto dovolanie zamietnuť a priznať nárok na trovy dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018).

12. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasíviťa dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

13. Dovolací súd zdôrazňuje, aj v súlade so závermi ústavného súdu, že dovolacie konanie má povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba, nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovoláním

napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Dovolatelia v prvom rade vyvodzovali prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. b) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

14.1. Podmienkou, aby niekto mohol byť stranou v civilnom procese je, že musí byť na to spôsobilý. Spôsobilosťou byť stranou v konaní znamená spôsobilosť subjektu mať procesné práva a povinnosti. Ide teda o procesnú subjektivitu. Z ustanovenia § 61 CSP vyplýva, že procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Odkazuje teda na hmotné právo. Korelátom procesného pojmu procesná subjektivita je hmotnoprávny pojem právna subjektivita /spôsobilosť na práva a povinnosti/ (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár Praha: C. H. Beck, 2016, str. 223). Procesnú subjektivitu má subjekt, ktorý disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti. Fyzická osoba nadobúda spôsobilosť na práva a povinnosti narodením (spôsobilosť na práva a povinnosti má aj nasciturus pod podmienkou, že sa narodí živý) a stráca ju svojou smrťou. Nedostatok procesnej subjektivity je spravidla neodstrániteľnou vadou konania. V sporovom konaní zákon za strany sporu označuje žalobcu a žalovaného (§ 60 CSP); žalobcom je ten, kto podal žalobu a žalovaným ten, koho žalobca v žalobe za žalovaného označil, a to bez ohľadu na to, či žalobca alebo žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (t. j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná aktívna alebo pasívna legitímácia).

14.2. Dovolatelia nedôvodne uplatnili dôvod prípustnosti s poukazom na § 420 písm. b) CSP, keď nesporne všetky strany sporu (právní predchodcovia žalovanej ako aj žalovaná) mali procesnú subjektivitu, a túto právnu skutočnosť si zamenili s nimi namietanou vecnou legitímáciou v spore, čo má odraz v procesnom úspechu v spore, nie je však vadou podľa § 420 písm. b) CSP.

15. Dovolatelia ďalej vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľov tvrdiacich, že sa súd dopustil vady zmatečnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľmi namietanej procesnej vade.

15.3. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15.4. Dovolatelia, vychádzajúc z obsahu dovolania, prípustnosť podaného dovolania videli v tom, že: ..."

odvolací súd prvým výrokom dovolaním napadnutého rozsudku vyhovel návrhu žalovaných na zmenu účastníkov konania a túto pripustil rozsudkom, nie uznesením. Taký postup súdu predstavuje procesné nesprávny právny postup súdu, nakoľko v tomto prípade pripúšťa predpoklad mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania, aj voči tomuto výroku rozsudku. Žalobcovia boli nesprávne poučení o možnosti podať dovolanie voči rozsudku odvolacieho súdu, pričom v platnej právnej úprave proti uzneseniu o pripustení zmeny strán sporu nie je prípustné ani odvolanie."

15.5. Dovolací súd uvádza, že chýba subjektívna prípustnosť namietaného nesprávneho procesného postupu súdu zo strany žalobcov, keď im odvolací súd svojím postupom neznemožnil uplatňovať im patriace procesné práva, čo využili i podaním dovolania a to aj v ďalšom namietanom procesnom postupe odvolacieho súdu.

15.6. Ak dovolatelia vytýkali odvolaciemu súdu, že : ..." rozhodol o zámene strán sporu bez toho, aby žalobcom doručil návrh na vstup C. C. do konania v časti o vypratanie prístavby žalobcom", dovolací súd má za to, že ani tento postup odvolacieho súdu, vzhľadom na predchádzajúcu vedomosť žalobcov o prechode vlastníckych práv na žalovanú, nedosahuje intenzitu porušenia procesných práv a odňatia možnosti konania pred súdom v zmysle § 420 písm. f) CSP, pričom sami dovolatelia si boli vedomí, že odvolací súd nepostupoval v rozpore so zákonnou úpravou.

16. Dovolatelia naostatok ako dôvod prípustnosti uviedli s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP a to že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ako aj mali za to, že odvolací súd riešil otázku, ktorá doposiaľ nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená.

16.1. Všeobecne dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

16.2. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu.

16.3. Dovolací súd konštantne uvádza, že obsah § 421 ods. 1 CSP v sebe zahŕňa povinnosť dovolateľa konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia dovolacieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Druhý dôvod prípustnosti dovolania (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) predpokladá, že právnu otázku, rozhodujúcu pre rozhodnutie vo veci samej a nastolenú dovolateľom v dovolaní (t. j. právne posúdenie odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí), dovolací súd dosiaľ neriešil (neposudzoval), takže sa vo vzťahu k nej ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu, a je tu daná potreba, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

16.4. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou z obsahového výkladu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) alebo otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii, alebo interpretácii procesných ustanovení). Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/72/2020).

16.5. Dovolatelia mali za to, že: „, odvolací súd sa v rozsudku odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, nakoľko pri riešení predbežnej otázky o platnosti v konaní posudzovaného nájomného vzťahu, dospel k právnomu záveru, ktorý nemá oporu v právnej úprave ani v judikatúre, keď

arbitrárne odmietol zmluvnú voľnosť strán pri uzatváraní nájomnej zmluvy a dospel k záveru, že k platnému uzavretiu nájomnej zmluvy medzi stranami sporu nedošlo. Súd si arbitrárne ustálil nesprávny právny názor, že nájomné za užívanie predmetu nájmu nemôže byť totožné s nákladmi spojenými s užívaním predmetu nájmu. Zo žiadneho zákonného ustanovenia Občianskeho zákonníka, a ani iného právneho predpisu takýto zákonný predpoklad nevyplýva, pričom ustálená súdna prax dohodnuté nájomné ako úhradu nákladov vynaložených za užívanie predmetu nájmu nevyklučuje. Naopak uprednostňuje dohodu zmluvných strán".

16.6. Rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej v civilnom sporovom konaní predchádza činnosť, v rámci ktorej súd rieši celý rad otázok, ktoré majú rôzny význam pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Vzhľadom na dovoláciu argumentáciu žalobcov treba zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie" (2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017, 9Cdo/72/2020). Dovolačný súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd", ktorý by mohol a mal podrobiť posúdeniu všetko, čím sa zaoberal súd prvej a druhej inštancie. Z povahy dovolania a dovolacieho konania vyplýva, že najvyšší súd nemôže posudzovať všetky procesnoprávne a hmotnoprávne otázky, ktoré pred ním riešili tieto sudy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním).

16.7. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon" jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu".

16.8. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolaťelmi označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

16.9. Ak dovolaťelia mali za to, že odvolací súd sa odklonil od rozhodnutí dovolacieho súdu, ktoré vymenovali v dovolaní, dovolací súd uvádza, že tieto rozhodnutia riešili otázku nájomných vzťahov, vždy vychádzajúc z konkrétnych skutkových a dôkazmi podložených situácií. Tak tomu bolo i v predmetnom spore. Nie je preto možné prijať záver o tom, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej súdnej praxe.

17. Pokiaľ dovolaťelia zastávajú názor, že ich dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musia to v dovolaní tvrdiť a v spojitosti s tým vysvetliť svoje presvedčenie, že odvolací súd riešil dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil.

17.1. V danom prípade sa žalobcovia nestotožnili s rozhodnutím odvolacieho súdu, podrobili ho kritike a polemizovali s jeho závermi, pričom trvali na tom, že právne posúdenie odvolacieho súdu o tom, že doba nájmu a výška nájomného neboli dohodnuté, bolo nesprávne, pričom podľa ich názoru, rozhodnutie o určení neplatnosti výpovede z nájmu vychádzalo z vyriešenia tejto otázky- existencii nájomnej zmluvy, pričom vytýkali odvolaciemu súdu, že arbitrárne poprel zmluvnú voľnosť pri uzatváraní zmluvy.

17.2. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

17.3. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolaťelmi nastolená právna otázka nespĺňa kritérium právnej otázky rozhodujúcej pre záver vyjadrený v rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci samej. Dovolačný súd má za to, že zmluva o nájme bytu musí vyhovovať nielen všeobecným náležitostiam právnych úkonov, ale tiež náležitostiam uvedeným v § 685 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K výkladu zmluvných právnych úkonov sa dovolací súd vyjadril vo viacerých svojich rozhodnutiach (pozri R 88/1954, 5Cdo/205/2008, 4Cdo/119/2011, 3Cdo/81/2011).

18. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, aké žalobcovia predkladajú vo svojom dovolaní a aké z jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) možno vyvodit', nezodpovedá spôsobu vymedzenia v zmysle § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. f/ CSP.

19. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie žalovaných v časti namietajúcej vadu zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP) ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c) CSP a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.